

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УСТАНОВАХ КУЛЬТУРИ

Дідух Я.А.
ст. гр. ОДСзм-21

Кожна держава характеризується і виділяється з-поміж інших своєю історією становлення та розвитку культури, традицій, звичок. Сфера культури в Україні покликана забезпечувати створення, розповсюдження і популяризацію творів літератури та мистецтва, збереження та використання культурних цінностей, естетичне виховання, організацію спеціальної освіти, відпочинку й дозвілля громадян.

Забезпечення державою населення послугами в сфері культури проводиться за допомогою установ, закладів культури, які відносяться до більш широкої категорії – установ державного сектору економіки (далі – ДСЕ).

Процеси децентралізації бюджетів, основною метою яких є передача на фінансування місцевим бюджетам значної частини установ державного сектору, в основному призвели до тенденції зменшення кількості установ культури. Оскільки надалі держава притримується норм фінансування культурно-мистецьких програм і проєктів у межах існуючих ресурсів місцевих бюджетів, то на майбутнє це означає продовження їх поступової ліквідації.

Існують і певні особливості, що впливають на методику та організацію бухгалтерського обліку та контролю і характеризують фінансово-господарську діяльність установ культури.

Бухгалтерський облік в установах культури передусім призначений забезпечити збереження державного майна. Крім того, він має специфічні об'єкти, що зумовлюють існування плану рахунків, який використовується лише бюджетними установами, що суттєво відрізняється від плану рахунків комерційних підприємств.

У своїй діяльності кожна установа культури здійснює ряд операцій, які підлягають обов'язковій фіксації у системі бухгалтерського обліку та контролю. Метою ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, згідно із Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” є надання користувачам для прийняття рішень повної та неупередженої

інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів установи.

Отже, бухгалтерський облік в установах культури виступає не лише засобом реєстрації фактів господарського життя та контролю за виконанням кошторису доходів і видатків, а й є джерелом інформації, необхідної для прийняття рішень фінансистами, економістами, керівництвом установи, розпорядниками грошових коштів вищих рівнів, органів державного казначейства України та інших органів державної та місцевої влади.

Установи ДСЕ в цілому та установи культури зокрема самостійно обирають форму бухгалтерського обліку, як певну систему реєстрів обліку для забезпечення реєстрації та узагальнення інформації в них з додержанням єдиних засад та з урахуванням особливостей своєї діяльності і технології обробки даних. До таких форм належать: журнал-Головна; журнально-ордерна; автоматизована.

На рахунках бухгалтерського обліку, які використовують установи культури, нагромаджуються дані про стан і зміни в складі майна установи, джерел його утворення, а також про результати виконання кошторисів та бюджетів. Саме робочий план рахунків, який є складовою облікової політики установ культури, відображає специфіку їх діяльності та сприяє об'єктивному відображенню господарських операцій установ та їх результатів.

Форма організації бухгалтерського обліку яка передбачає введення до управлінського апарату установи посади бухгалтера або створення бухгалтерської служби сьогодні залишається найпоширенішою в установах культури. Бухгалтер, який працює безпосередньо в бюджетній установі, як правило, зацікавлений в результатах виконання кошторису доходів і видатків, що є своєрідною гарантією сумлінного ставлення до роботи, яку він виконує. Такий бухгалтер добре знає специфіку діяльності установи та особливості її організації. Керівництво або вища установа мають можливість постійно контролювати діяльність бухгалтера чи бухгалтерської служби, оперативно вирішувати проблеми, що виникають, своєчасно вносити корективи у раніше прийняті рішення.

Централізована бухгалтерія, яка веде бухгалтерський облік діяльності усіх підвідомчих установ, складає кошториси та формує фінансову звітність, а також здійснює безперервний контроль правильності оформлення первинних документів і реєстрів

аналітичного обліку, збереження коштів та матеріальних цінностей установ, а також ефективності використання бюджетних коштів.

За керівниками бюджетних установ, які обслуговуються через централізовану бухгалтерію, залишаються права розпорядників бюджетних коштів, наприклад, на укладання договорів на постачання товарів та надання послуг, трудових договорів (контрактів) на виконання робіт, які мають обов'язково підписуватися головним бухгалтером централізованої бухгалтерії; отримувати в установленому порядку аванси на господарські або інші потреби та дозволяти видачу авансів своїм працівникам; дозволяти оплату витрат за рахунок асигнувань, передбачених кошторисом; витратити матеріали, продукти харчування та інші матеріальні цінності на потреби установи відповідно до установлених норм; затверджувати авансові звіти підзвітних осіб, результати інвентаризацій, акти на списання матеріальних цінностей, які визнано непридатними, а також вирішувати інші питання, які стосуються діяльності бюджетної установи.

Таким чином, питання організації облікового процесу в установах культури мають важливе значення і, безумовно, повинні бути регламентовані, обґрунтовані і зафіксовані у відповідному документі. Таким документом є наказ про облікову політику установи культури. Організація облікового процесу значною мірою залежить від організації облікового апарату і праці облікових працівників.

Література:

1. Адамик, О.В. Доходи суб'єктів державного сектору: економічна сутність, вітчизняна та міжнародна інтерпретація // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – № 1. – С. 29-36
2. Мельник, Н.Г.; Сисюк, С.В. Власний капітал бюджетних установ: особливості облікового відображення // Інноваційна економіка, 2013. – Випуск 6. – С. 324-319
3. Хорунжак, Н.М. Сучасні підходи до категоріального визначення та організації обліку нематеріальних активів // Регіональна економіка. – 2001. – №2. – С. 67-77